

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ
(ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ)

22/03/2026

Αγαπητοί αδελφοί,

Διανύσαμε ήδη το μέσον της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής και η Εκκλησία μας προβάλλει σήμερα μια εμβληματική μορφή της ασκήσεως και του πνευματικού αγώνα: τον Άγιο Ιωάννη τον Σιναΐτη, τον συγγραφέα της περίφημης «Κλίμακος».

Πολλοί ίσως αναρωτηθείτε: Γιατί η Εκκλησία προτείνει σε εμάς, που ζούμε μέσα στον κόσμο, με τις οικογένειες, τις εργασίες και τις μέριμνες μας, ένα βιβλίο που γράφτηκε πριν από αιώνες για μοναχούς; Η απάντηση βρίσκεται στην ίδια τη φύση της χριστιανικής ζωής. Η σωτηρία δεν είναι προνόμιο λίγων, αλλά κλήση όλων μας. Ο δρόμος προς τη θέωση είναι ένας, έστω κι αν ο τρόπος και ο τόπος της άσκησης διαφέρουν.

Ο Άγιος Ιωάννης, κάνοντας υπακοή στο αίτημα του Αββά Ιωάννη της Ραϊθούς, συνέγραψε τριάντα λόγους (τριάντα σκαλοπάτια), που αντιστοιχούν στην ηλικία και την ωριμότητα των τριάντα ετών του Χριστού, όταν ξεκίνησε να διδάσκει δημόσια. Η «Κλίμακα» δεν είναι απλώς ένα βιβλίο· είναι οι «Πλάκες οι Πνευματικές», ένας νέος Δεκάλογος που μας καθοδηγεί από τη γη στον ουρανό.

Το πρώτο σκαλοπάτι ξεκινά με την αποταγή των γήινων παθών και το τελευταίο, η κορωνίδα όλων, είναι η Αγάπη. Μεταξύ τους, μια συνεχής πάλη: από τη μία, τα αγκάθια που πρέπει να εκριζώσουμε, όπως η μνησικακία, το ψέμα, η γαστριμαργία, η υπερηφάνεια· και από την άλλη, τα άνθη που πρέπει να καλλιεργήσουμε, όπως η μετάνοια, η σιωπή, η ταπεινοφροσύνη και η προσευχή.

Ο Άγιος Ιωάννης ήταν ρεαλιστής. Όταν κοσμικοί τον ρώτησαν πώς μπορούν να ζουν πνευματικά μέσα στον κόσμο, στις οικογενειακές και κοινωνικές τους υποχρεώσεις, τους έδωσε έναν απλό αλλά βαθύ κανόνα: «Όσα καλά μπορείτε, να τα κάνετε· κανέναν να μη περιγελάσετε, κανέναν να μη κλέψετε, σε κανέναν να μην πείτε ψέματα, κανέναν να μην περιφρονήσετε, κανέναν να μη μισήσετε. Να μη παραλείπετε τον εκκλησιασμό, να δείχνετε συμπόνια στους πτωχούς, κανέναν να μη σκανδαλίσετε. Σε ξένο πράγμα και σε ξένη γυναίκα να μην πλησιάσετε.

Αρκεσθήτε στη δική σας γυναίκα. Εάν ζείτε έτσι, δεν βρίσκεστε μακριά από τη Βασιλεία των ουρανών».

Μας διδάσκει, λοιπόν, ότι δεν χρειάζεται να γίνουμε αναχωρητές για να πλησιάσουμε τον Θεό, αλλά χρειάζεται διάκριση. Ο πνευματικός αγώνας δεν είναι ατομική υπόθεση. Δεν σωζόμαστε μόνοι μας, αλλά ως μέλη του Σώματος του Χριστού. Η δική μας “κλίμακα” περνά μέσα από το πρόσωπο του διπλανού μας.

Αδελφοί μου, το ανέβασμα μιας σκάλας είναι κοπιαστικό και ενίοτε επικίνδυνο. Αν στηριζόμαστε μόνο στις δικές μας δυνάμεις, η πτώση είναι βέβαιη. Ο Άγιος Ιωάννης μας θυμίζει πως οι αρετές δεν είναι “βραβεία” για τις επιδόσεις μας, αλλά χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος. Χωρίς τη συμμετοχή μας στα Μυστήρια της Εκκλησίας, και κυρίως στη Θεία Ευχαριστία, η άσκηση παραμένει μια στείρα αυτοδικαίωση. Η άνοδος γίνεται κατορθωτή μόνο όταν αφήσουμε το Άγιο Πνεύμα να κατοικήσει μέσα μας, να μας καθαρίσει και να μας φωτίσει.

Η Αγάπη, το τελευταίο σκαλοπάτι, ταυτίζεται με τον ίδιο τον Θεό. Ο Άγιος Ιωάννης θα πει: *«Η αγάπη ως προς την ποιότητά της είναι ομοίωσις με τον Θεόν, όσο βέβαια είναι δυνατόν στους ανθρώπους. Ως προς την ενέργειά της, μέθη της ψυχής. Ως προς δε τις ιδιότητές της, πηγή πίστεως, άβυσσος μακροθυμίας, θάλασσα ταπεινώσεως».*

Καθώς πλησιάζουμε στη Μεγάλη Εβδομάδα, ας πάρουμε θάρρος από το παράδειγμα του Αγίου Ιωάννου. Ας μην απογοητευόμαστε αν βρισκόμαστε ακόμα στα πρώτα σκαλιά. Σημασία έχει η κατεύθυνση και ο πόθος μας για τον Χριστό, που μας περιμένει στην κορυφή με ανοιχτές αγκάλες. Είθε η Κλίμακα του Αγίου Ιωάννου να γίνει για όλους μας ένας οδηγός μετανοίας, ώστε να αξιωθούμε να γίνουμε *«δοχεία της θείας χάριτος»* και να εορτάσουμε με καθαρή καρδιά την Αγία Ανάσταση. Αμήν.

π. Σέργιος Μαρνέλλος